

הרשת הלאקאניאנית

תוכנית לימודים

תשפ"ג 2022-2023

הרשת הלאקאניאנית

מנהל: ז'אק אלן מילר

מתאם הסקציות הקליניות של השדה הפרוידיאני בישראל: אלכסנדר סטבנס

חברי המזכירות: דיאנה ברגובוי, מזכירות | ליליאנה זינגר, מזכירות השדה הפרוידיאני | זיו נוימן, גזברות |

מלכה שיין, סגנית מזכירה

מורים: קלאודיה אידן | דיאנה ברגובוי | נחמה גסר | גבריאל דהאן | אליאן זומרפלד | ליליאנה זינגר |

שירלי זיסר | נסיה זיפמן | דיאנה מרגלית | מלכה שיין

עוזרי הוראה: קרן בן הגיא | זיו נוימן | חמוטל שפירא

הרשת הלאקאניאנית היא סקציה קלינית, מוסד הוראה בישראל המוקדש לפסיכואנליזה של זיגמונד פרויד וז'אק לאקאן. הרשת רשומה ב'שדה הפרוידיאני', שהוקם על ידי מורים מ"המכון הפרוידיאני" העולמי שבניהולו של ז'אק-אלאן מילר. השדה הפרוידיאני מאגד את הפעילויות השונות של הפסיכואנליזה באוריינטציה זו בעולם, והוא פועל תחת חסות המחלקה לפסיכואנליזה באוניברסיטת פריז VIII מחלקה אותה ייסד ז'אק לאקאן.

הלימודים ברשת הלאקאניאנית מאפשרים להתוודע באופן מעמיק לאוריינטציה הלאקאניאנית בפסיכואנליזה, כתיאוריה וכפרקטיקה, תוך התייחסות לשינויים שחלו בהוראתו של לאקאן מאז תחילת הוראתו ועד ימינו.

בהקשר לקביעתו של לאקאן כי מה שמכשיר אנליטיקאי הוא בראש ובראשונה אנליזה אישית, אין בהשתתפות במוסד הוראה כדי להכשיר אנליטיקאי. ההכשרה האנליטית היא מתמדת, ומרחבה הוא האנליזה האישית, ההדרכה, הפרקטיקה הקלינית וההשתתפות באסכולה.

תוכנית הלימודים כוללת: תוכנית ליבה, שיעורי מבוא, סמינר של השדה הפרוידיאני. בנוסף, פעילויות נוספות לאורך השנה, ביניהן ריאיון חולה, מטווים וחלון לאסכולה.

הלימודים מיועדים לאנשי מקצועות הטיפול השונים המעוניינים בידע הפסיכואנליטי מתוך ולצורך עבודתם. המתעניינים בפסיכואנליזה, המבקשים ללמוד את התאוריה, יוכלו להשתתף בחלק מהקורסים.

בשנת תשפ"ג ובשנת תשפ"ד הלימודים יתמקדו סביב הסמינר של ז'. לאקאן:

"ארבעת מושגי היסוד של הפסיכואנליזה", ספר XI, 1963-64.

שנת הלימודים תפתח ב-31 באוקטובר 2022, יום שני, בין 18:30-20:00 מכון מופ"ת.

שנת הלימודים תסתיים ב-19 ביוני 2023, יום שני, 18:30-20:00, מכון מופ"ת.

מתכונת הלימודים בשנת תשפ"ג:

א. **שיעורי מבוא.** שיעורי המבוא מיועדים לאלה המעוניינים לבסס את ההיכרות שלהם עם ההוראה של לאקאן. השיעורים נערכים בשפה בהירה ובשילוב קריאה מודרכת, בכל שנה סביב נושא נבחר.

ב. **תוכנית ליבה.** תוכנית הליבה תימשך שנתיים, והיא מורכבת מהפעילויות הבאות:

- **סמינר תיאורטי.** שיעורים העוסקים בסמינר של ז'. לאקאן, 'ארבעת מושגי היסוד של הפסיכואנליזה' ספר XI (64-1963).
- **שולחן קריאה.** פעילות שבועה לקריאה צמודה של קטעים מתוך סמינר XI שיילמד בסמינר התיאורטי.
- **סמינר קליני.** מפגשים העוסקים בניתוח מקרים קליניים מתוך הספרות ומקרים המובאים על ידי המשתתפים. ניתוח המקרים יקשר בין החומר הקליני לבין הנושאים המובאים בסמינר.
- **סמינר עיון וחקר.** הסמינר יאפשר לכל משתתף להיות מעורב בעיון סביב שאלה שהתנסחה לו במהלך הלימוד, תוך קריאת מקורות רלוונטיים ועיבודם לכדי תוצר.

הסמינר התיאורטי מיועד לכלל המשתתפים בתוכנית הליבה, שאר הפעילויות בתוכנית הליבה - יתקיימו בשתי קבוצות.

ג. **סמינר של השדה הפרוידיאני.** פעילות בת יומיים המאורגנת על ידי הרשת הלאקאניאנית המארכת קולגה מהשדה הפרוידיאני.

ד. **פעילויות נוספות.**

- **ראיונות חולה.** מסורת של התבוננות פסיכואנליטית במסגרת של קליניקה פסיכיאטרית.
- **מטווים.** מפגשי מורים-משתתפים, המיועדים לטוות רשת של שיח פתוח בסוגיות הנוגעות לתיאוריה ולפרקטיקה האנליטיות.
- **חלון לאסכולה.** מפגשים בהם נלמדים נושאים אקטואליים בשדה הפרוידיאני, לקראת הכנס השנתי ב- NLS וב- AMP.

שיעורי מבוא

השפה והגוף: המשגת הלא מודע

אחראיות: נסיה זיפמן, ליליאנה זינגר, אליאן זומרפלד

הפסיכואנליזה נולדה מהמפגש של פרויד עם סימפטומים בגוף שהציבו גבול לידע הרפואי. מול מכשול זה פרויד הציע את הדיבור לזה שנושא את הסימפטום, בניסיון לחקור את הסיבה לסימפטום במישור של ההיזכרות. זה הוביל אותו מהידע הרפואי החסר ליצירת שדה חדש של ידע המופק על בסיס הדיבור. התוצאה הבלתי נמנעת ממהלך זה הייתה התייחסות חדשה לגוף, כמשורטט על ידי השפה ובעונה על לוגיקה אחרת מזו של האורגניזם. המשגת הדחף כמושג גבול בין הגופני והנפשי חונכת פרק חדש בהתפתחות התיאוריה, ומשקפת יותר מכל את האופן הייחודי בו ניגשת הפסיכואנליזה לשאלת הקשר בין גוף ונפש.

לאקאן נותן במהלך הוראתו ניסוחים שונים ביחס לגוף, ככל שמפתח את שלושת המשלבים שלו: הדמיוני, הסמלי והממשי. החיבורים בין המשלבים נוכחים באופנים שונים לכל אורך הוראתו, משלב המראה ועד הקשר הבורומאי. כלים אלה מאפשרים לקרוא ולמפות את התגליות המהפכניות של פרויד ששומרות על תוקפן עד ימינו.

בשיעורים נקרא טקסטים של פרויד ולאקאן המתייחסים לסוגיות אלה, בזיקה לקליניקה המקבלת אפיוניה בהתאם לשיח התרבותי המשתנה מתקופה לתקופה.

תאריכים [12 מפגשים]: 14/11/22, 28/11/22, 12/12/22, 26/12/22, 9/1/23, 23/1/23, 13/2/23, 27/2/23, 13/3/23, 27/3/23, 8/5/23, 22/5/23.

שעות: 20:00-21:30

תוכנית ליבה

1) סמינר תאורטי: "ארבעת מושגי היסוד בפסיכואנליזה" (ספר XI)

אחראיות: דיאנה ברגובוי, נחמה גסר, אליאן זומרפלד, ליליאנה זינגר, שירלי זיסר, נסיה זיפמן, דיאנה מרגלית, מלכה שיין

הסמינר ה-XI שהעביר ז'ק לאקאן בשנים 5-1964, נחשב לסמינר הפותח את הפרק השני בהוראתו. קדם לו שיעור אחד מתוך הסמינר "על שמות האב", סמינר אשר בוטל בשל המשבר והפיצול בקבוצה האנליטית הצרפתית. האם זה החתך אשר חולל שינוי במסלול ההוראה של לאקאן? או שמא השינוי אצלו הוא אשר חולל את החתך? כך או אחרת, בסמינר XI לאקאן נטל על עצמו לסכם את מה שביסס במהלך עשר השנים הראשונות של הוראתו, ולפתוח את השלב הבא: "ארבעת מושגי היסוד האלה הם מבחר שלאקאן לוקח מעבודתו של פרויד וכל ארבעת מושגים אלו הוגדרו על ידי פרויד בעצמו. האם לאקאן בחר אותם במטרה לשמר אותם? תשובתי היא שלילית. הוא הצהיר עליהם- זה מה שאני מסיק היום- כדי לצמצם אותם- כדי להראות שיש מבנה אחד לעבודתו של פרויד, וזה הוביל אותו, אם לא לזנוח אותם, אז לכל הפחות למיין אותם על מנת לשייך אותם למבנה שמשותף להם". ז'-א מילר 15.3.1995.

בשנת הלימודים תשפ"ג, הראשונה מתוך שנתיים בהן נלמד את סמינר XI, נעמיק בלימוד חלקו הראשון של סמינר זה, נעקוב אחר בנייתם ופיתולי דרכם של שני מושגי היסוד שלאקאן בחר להציג קודם, הראשון בהם ה"לא מודע" הפרוידיאני ו"זה שלנו", משמע הלא מודע כ- "want to be" שמעמדו אתי, והשני, "החזרה" הפרוידיאנית המוגדרת מחדש באופן מעורר ומפתיע בסגנונו הסובורסיבי של לאקאן.

תאריכים [14 מפגשים]: 7/11/22, 21/11/22, 5/12/22, 2/1/23, 16/1/23, 6/2/23, 20/2/23, 6/3/23, 20/3/23, 3/4/23, 17/4/23, 1/5/23, 15/5/23, 5/6/23

שעות: 18:15-19:45

2) למידה ועבודה בקבוצות

אחראים:

קבוצה א'	קבוצה ב'
מורים:	דיאנה ברגובוי ונחמה גסר
עוזרי הוראה:	קרן בן הגיא וחמוטל שפירא

א. שולחנות קריאה

אחראים: עוזרי הוראה

סביב שולחן הקריאה, עם הטקסט ביד, נלווה את הסמינר המרכזי בתוכנית הליבה ברשת, נעקוב מקרוב אחר הטקסט, נדון, נפענח וננסח נקודות העולות ממנו בזיקה לקליניקה. לקרוא משמע "לתת לעצמך להיות מובל על ידי האות של פרויד עד הברק שנחוץ עבורה, מבלי שתקבע איתה מראש פגישה, מבלי שתירתע בפני השארית של יציאתה לדרך כאניגמה...". ז'. לאקאן, כתבים.

תאריכים [14 מפגשים]: 7/11/22, 21/11/22, 5/12/22, 2/1/23, 16/1/23, 6/2/23, 20/2/23, 6/3/23, 20/3/23, 3/4/23, 17/4/23, 1/5/23, 15/5/23, 5/6/23

שעות: 16:30-18:00

ב. סמינר קליני

אחראים: מורים

בפסיכואנליזה מאז ראשיתה, מקדימה הקליניקה את התיאוריה. ההיתקלות של פרויד בנתונים חדשים ובמכשולים לריפוי, הביאו אותו להמציא מושגים שיתחמו אותם, ולהפיק ידע חדש. נקודת המוצא היא שכל אנליזנט ודרכו, הנסללת תוך כדי הליכתו ודיבורו באנליזה. אך כפי שמילר מזכיר לנו – בעקבות המשורר דרומונד דה אנדרדה – תמיד ישנה גם אבן באמצע הדרך, מכשול שנתקלים בו תוך כדי הדיבור, ו"מה שמכונה ריפוי אנליטי רק בו ההוויה המדברת תופסת את היותה בתוך דרך הדיבור שלה, ואת העובדה שבדרך הזאת ניצבת אבן".

בסמינר הקליני נתנסה בקריאה ובהמשגה של מקרים מהספרות, ומקרים המובאים על ידי המשתתפים, ננסה ללמוד מהשאלות והמכשולים המוצבים בזיקה למושגי היסוד בפסיכואנליזה, כדי לקרוא את המסלול, לתחום את האבן ולהבנות את המקרה.

תאריכים [13 מפגשים]: 14/11/22, 28/11/22, 12/12/22, 26/12/22, 9/1/23, 23/1/23, 13/2/23, 27/2/23, 13/3/23, 27/3/23, 8/5/23, 22/5/23, 12/6/23.

שעות: 16:30-18:00

ג. סמינר עיון וחקר

אחראים: מורים

הלימוד של הפסיכואנליזה הוא הזמנה למפגש אישי עם הטקסט הכתוב, מפגש אשר עשוי להעלות שאלות סביב מושג, קטע מהסמינר, רעיון תיאורטי או התנסות קלינית. בפעילות זו משתתפים יוזמנו לנסח שאלה משלהם, כזאת שתיתן כיוון לפעולת עיון וחקר. באמצעות קריאה ועיון במקורות רלוונטיים, ובעזרת המנחה ודיון עם שאר חברי הקבוצה, משתתפים יוכלו לעבד תשובה משלהם לשאלה שמעניינת אותם, ולמסור בשיחה או בכתיבה את תובנותיהם.

תאריכים [13 מפגשים]: 14/11/22, 28/11/22, 12/12/22, 26/12/22, 9/1/23, 23/1/23, 13/2/23, 27/2/23, 13/3/23, 27/3/23, 8/5/23, 22/5/23, 12/6/23.

שעות: 18:15-19:45

(3) סמינר השדה הפרוידיאני

מזכירות: ליליאנה זינגר

פעילות בת יומיים, המאורגנת בכל שנה על ידי הרשת הלאקאניאנית, ומארכת קולגה מהשדה הפרוידיאני. **פרטים בהמשך.**

פעילויות נוספות ברשת הלאקאניאנית

ראיונות חולה

מרכזות: ליליאנה זינגר, נסיה זיפמן

הצגות חולים הנן פרקטיקה פסיכיאטרית קלאסית שלאקאן קיים במשך יותר מעשרים שנים במאמץ מתמשך לדיאלוג עם עמיתיו הפסיכיאטרים. מטרת ההצגות היא להביא לשדה הפסיכואנליטי את מה שמלמדת הפסיכואנליזה ולהעמיד לבדיקה במפגש עם פרקטיקות אחרות את הידע הפסיכואנליטי. הופעת הסובייקט, מעבר לפנומנולוגיה, היא המכוונת את הפסיכואנליטיקאי בהגיעו למוסד טיפולי ציבורי. הריאיון עם החולה מתנהל תוך ניסיון לתת מענה לשאלות הצוות לגבי סוגיה קלינית שעל הפרק. לאחר הריאיון מתקיים דיון שחותר לניסוח תשובות במישורי האבחנה וההכוונה הטיפולית.

משקל פעילות זאת מקבלת משנה חשיבות כאשר "מתן שירות" הוא קריאה לסדר המבקשת להנחות את פועלם של אנשי מקצועות "פסי" המקבלים "מבוטחים" במוסדות ציבוריים לבריאות הנפש. השאיפה לפרגמטיות אינה עומדת בנגוד לעקרונות שהם בבסיס הפסיכואנליזה לפי פרויד ולאקאן. המפגש עם הקליניקה ועם תמונותיה המשתנות היא שהביאה לפתוח משנתם. הקליניקה היא זו שמעמתת/מאמתת את התאוריה והכוון שנגזר ממנה.

הפסיכואנליזה לפי פרויד והלאקאניאנית בפרט, עוסקת בממשי העמיד לכל חינוך, דהיינו הדחף. זה ממקם במרכז השאלה הקלינית את ליבת זהותו של מקבל השירות ואת מהות ההבטחה המובטחת למבוטח. הקורס יחקור פערים אלו והדרכים האפשריות לטפל בהם.

בדיון על המקרים שיוצגו נעסוק בנושאים שעליהם מבוססת הפסיכואנליזה: הסימפטום, ההעברה, המבנים הקליניים השונים. המפגש עם מה שהקליניקה במוסד מזמנת לנו, יכוון אותנו.

מקום: מרפאת הנוטרים ברעננה ומרפאת אליעזר בכפר סבא.

מועדים: יימסרו בהמשך.

השתתפות: ההשתתפות בפעילות זו מותנית באישור של האחראים על הפעילות.

לפרטים: ליליאנה זינגר 052-7057207 ; נסיה זיפמן 052-3265710

מפגשי מטווים

מלווה: נסיה זיפמן אחראי: גדעון בקר

פעילות המיועדת ליצור שיח אחר בתוך הרשת הלקאניאנית. שיח שאינו פועל במתכונת ההוראה של מורה-תלמיד. שיח של משתתפים. מפגשי מטווים הם ערבי שיח פתוח במעגל, בשלל סוגיות המועלות לדיון לאורך השנה. צוות מטווים, המורכב ממשתתפים ברשת, אחראי לבחור את הנושא ולהציגו בצורות שונות, כנקודת פתיחה לשיח שיתרחש. השיח עצמו ותוצריו נשען על השתתפותם הפעילה של הנוכחים בערב, אלו שמלמדים ואלו שלומדים, כל השותפים לפעולתה של הרשת הלקאניאנית.

תאריכים [3 מפגשים]: 5/6/23, 3/4/23, 6/2/23.

שעות: 21:30 – 20:00

חלון לאסכולה

אחראית: מלכה שיין

סדרה בשלוש פעימות, המיועדת לחשוף בפני המשתתפים והמעוניינים בפסיכואנליזה, את נושא הכנס השנתי המרכזי באסכולה הלקאניאנית החדשה NLS. הכנס אשר מהווה את גולת הכותרת של העבודה המתקיימת לקראתו לאורך השנה, מאורגן בכל שנה במקום מושבה של אחת החברות ברחבי העולם, הרשומות באסכולה. נושא ומיקום הכנס הבא נמסרים כרגיל במושב הנעילה של הכנס, המתקיים השנה בקיץ 2022 בלוזאן. במהלך הסדרה נלמד ממבחר הטקסטים ומאמרי אוריינטציה לכנס ונארח בה פסיכואנליטיקאים וקולגות, מקרוב ומרחוק, למסור מתוצרי הידע שהפיקו לקראתו.

תאריכים [3 מפגשים]: 1/5/23, 6/3/23, 2/1/23

שעות: 21:30 – 20:00

שכר לימוד

בשנת הלימודים תשפ"ג ניתן להירשם למסלולים הבאים:

- א. **תוכנית ליבה** (סמינר תאורטי, סמינר קליני, סמינר עיון וחקר, סמינר השדה הפרוידיאני):
4300 ₪.
- ב. **שיעורי מבוא** וסמינר השדה הפרוידיאני: 1700 ₪ (לרשומים בתוכנית הליבה, עלות הרצאות המבוא תהיה 500 ₪).
- ג. לרשומים בתוכנית הליבה ו/או בשיעורי המבוא, ההשתתפות בפעילויות הבאות: הצגות חולה במוסדות, מפגשי מטווים וחלון לאסכולה, כמו גם סמינר השדה הפרוידיאני - אינה כרוכה בתשלום נוסף.
- ד. ההשתתפות בפעילות 'סמינר קליני' ו'הצגות חולה במוסדות' מותנית באישור של האחראים על הפעילות.

מידע נוסף ורישום

התייעצות בנוגע ללימודים

- להתייעצות כללית על הלימודים ניתן ליצור קשר עם זיו נוימן.
- בדבר פרטים ספציפיים על אחת הפעילויות, ניתן לפנות אל האחראים על הפעילות.

הגשת מועמדות ללימודים

- מועמדים חדשים המעוניינים להתחיל לימודיהם ברשת הלאקאניאנית בשנת תשפ"ג, יגישו מועמדות ללימודים.
- יש להיכנס לאתר הרשת הלאקאניאנית ולשלוח דרך האתר את טופס הגשת המועמדות עד לתאריך 30/9/2022.
- משתתפים חדשים יתבקשו לעבור ראיון עם אחד ממורי הרשת.
- הפעילויות הקליניות (סמינר קליני, ראיונות חולה) דורשות תיאום מראש עם האחראים על הפעילות.
- לאחר קבלת מכתב קבלה – ניתן להירשם ולשלם את שכר הלימוד.

רישום לשנת תשפ"ג

- משתתפים שהינם רשומים ברשת הלאקאניאנית והמעוניינים להמשיך וללמוד ברשת בשנת תשפ"ג – נא להיכנס לאתר הרשת ולמלא את טופס ההרשמה.
- המזכירות תשלח לכם פרטים בנוגע לאופן תשלום שכר הלימוד.

תשלום שכר לימוד

- משתתפים מתבקשים להסדיר את תשלום שכר הלימוד עד לתאריך 15/10/2022.
- הלימודים ברשת מותנים בהסדרת תשלום שכר הלימוד במלואו בעת הרישום ללימודים.
- ניתן לשלם באתר הרשת הלאקאניאנית, או באמצעות המחאות, בהוראת קבע או בהעברה בנקאית, בתשלום אחד או בתשלומים. לפרטים נא לפנות במייל למזכירות הרשת.

תקנון ביטול לימודים

- מי שהחל את לימודיו ומסיבה כלשהי מבקש להפסיק את לימודיו, חייב להודיע על כך בכתב למזכירות התוכנית ולוודא שהודעתו התקבלה. הבקשה תועבר לוועד העמותה אשר ידון בה. תשובה תימסר תוך שבועיים ימים.
- ביטול עד תחילת הלימודים יזכה בהחזר של מלוא שכר הלימוד בניכוי עלות העמלות הבנקאיות הכרוכות בכך.
- ביטול בשבועיים הראשונים של הלימודים יזכה בהחזר של 80% משכר הלימוד.
- ביטול לאחר השליש הראשון של שנת הלימודים יזכה בהחזר של 50% משכר הלימוד, לאחר תקופה זו לא יתאפשר החזר שכר הלימוד.

מזכירות הרשת הלאקאניאנית

מזכירות אדמיניסטרטיבית:

אורן קרסנו

טלפון: 054-6446647

אימייל: info@reshetlacanianit.co.il

כתובת: התמר 37 מושב ניר ישראל, מיקוד 7950500

אתר הרשת הלאקאניאנית:

www.reshetlacanianit.co.il

פרטי התקשרות של מורים - עוזרי הוראה ברשת

054-4330459	claidan@gmail.com	קלאודיה אידן
054-5572217	keren.benhagai@gmail.com	קרן בן הגיא
052-3346711	dianabergovoy@gmail.com	דיאנה ברגובוי
03-5748428	h-n-g@smile.net.il	נחמה גסר
03-5274993	gabidahan19@gmail.com	גבריאל דהאן
054-7701310	eliane@netvision.net.il	אליאן זומרפלד
052-7057207	lili.rwm@gmail.com	ליליאנה זינגר
054-4684170	shirleyzisser@gmail.com	שירלי זיסר
052-3265710	nesyazi2@gmail.com	נסיה זיפמן
03-7360112 ; 050-6936886	dianamargalit@bezeqint.net	דיאנה מרגלית
052-2925225	ziv_neumann@yahoo.com	זיו נוימן
050-5860353	sheinmalka@gmail.com	מלכה שיין
050-4434698	hamutalsh@gmail.com	חמוטל שפירא